

Előfizetési ár:
 Egész évre ——— 4 K.
 Fél évre ——— 2 K.
 Negyed évre ——— 1 K.
 Egyes szám ——— 20 f.

Felelős szerkesztő:
SUGÁR KÁROLY
 m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:
BALOGH ERNŐ
 m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélezes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az állásikínálát és kereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az erdő oltalma. (Sugár Károly.)
 Amerika nemes fáí és erdőségei. (V. S.)
 A vadászatok és az ebkultusz. (Sólyom.)
 Gazdasági tanácsadó: Ludak és kacsák kopasztásának helyes módja és a tollak kezelése. (bl.) — Paradicsomaszalás.
 Különfelék: Altiszti segélyalap. — Nyugdíjbiztosítás. — Nemzetközi vadászati kongresszus. — Könyvismertetés. — A bölények paradicsoma. — Dráma a gólyafészekben. — Időjelzés.
 Hivatalos közlemények: Arczképes vasúti igazolványok kiállítási díja. — Gyümölcsfeldolgozó gépek kikölesönzése. — A házilag kezelt erdőüzemek és a munkáspénztár. — Pályázat erdősítési jutalmakra.
 Szerkesztői üzenetek.
 Tárca. A mikor a piskafa is elsül. (Bárony István.)

Az erdő oltalma.

Irtá: Sugár Károly m. kir. főerdőmérnök.

Rettenetes istenítélet nehezedett Krassó-Szörény vármegyére. Az a borzalmas felhőszakadás, mely a Cserna, Biela-Réka, Temes, Karas, Néra és Bisztra folyók völgyén végighömpölygött oly pokoli rombolást hagyott maga után, hogy június hó 13-dik napja e sorsüldözött vidék nyomorult lakossága előtt örökké emlékezetes lesz.

Egész országrészt pusztított el pár óra alatt az elemek fékvesztett veszedelme.

Mikor e sorokat írjuk, senki se tudja még pontosan, hogy a dühöngő áradat hány ember életét oltotta ki s hány családot juttatott koldusbotra.

A távíró- s telefonhálózat vezetékai pozdorjává szakadtak, hatalmas vasúti töltések rombadóttek, óriási vasúti hidak elúsztak s piskos hullámok tajtékoznak most ott, hol előbb gondozott műutak vezettek.

Az istenverte vidéken minden forgalom megszünt. A hatóság emberei s a segélyakció megindítására ki-rendelt katonaság csak kerülő utakon s az áradat által összehordott hihetetlen torlaszok megmászása révén képesek a katasztrófa színhelyére jutni.

Csak napok, talán csak hetek múlva fog élénk tárulni a borzalmas pusztulás hü képe a mag. teljes-ségében. Az eddigi jelentések szerint Uj-Sopot, Dalbosecz, Borovics, Globukrajova, Jablonicza, Mehádia, Temesszlatina, Örményes, Berzászka, Ujmoldova és

Szokolovác azok a községek, melyekre a felhőszakadás a legérzékenyebb csapásokat mérte.

Szemtanuk becslései azt igazolják, hogy sok millió koronát képvisel az a kárösszeg, melyet a lakosság ingó és ingatlan jószágainak tönkremenése által s a vármegye, községek és az állam közlekedési eszközeiknek és egyéb létesítményeiknek elpusztulása által szenvedtek.

S ha e vigasztalan valóság sötét képe előtt csüggedten eltünődünk, önkénytelenül is azt kérdezzük, vajjon mi lehetett ennek szülőoka, mi idézhette elő, hogy egyetlen felhőszakadás ily rettentő pusztítást okozott.

A ki Krassó-Szörény vármegyét s annak viszonyait csak némileg ismeri, igazat fog adni nekünk, ha azt mondjuk, hogy e vármegye félrevezetett szegény lakosságának legfőbb tevékenysége az erdők irtásában és pusztításában merül ki. Sajnos, hogy a kötelezőleg beerdősítendő kopár területekről országos összeírás nem áll rendelkezésünkre, mert ennek adatai bizonyára igazolnák ama megfigyelésünket is, hogy sehol az országban annyi kopárság nincs, mint épen Krassó-Szörény vármegyében.

Szántóföldeknek csúfolt, meredek kőgörgetes hegyoldalakon kinlódik a szegény oláhság a szántás-vetés nehéz munkájával s kopasz kősziklákön visszamaradt csenevész bokrok között legelteti nyomorúságos kecskenyáját. Mert a völgyek lankás fekvésű szántóit, kaszálóit és legelőit a korábbi áradások kőgörgeteggel és terméketlen homokkal már régen betemették.

S mégis, mikor e vármegyében az 1898. évi XIX. t.-cz rendelkezései értelmében állami kezelésbe utalt kopár területek összeírása folyamatban volt s e munkálatot teljesítő szakférűiak a törvény intenczióit s az elszegényedett lakosság boldogulását szem előtt tartva, az állam kezelésébe akarták sorozni mindazt, a minek ember csak akkor veheti hasznát, ha már beerdősült: valóságos forrongás lett úrrá a félrevezetett népben, mert lelketlen agitátorok a kormány jóindulatú szándékait rosszhiszeműleg félremagyarázták s a hiszékeny, de tudatlan néppel azt hitették el, hogy a magyar kormány a legelőktől akarja őket megfosztani.

A mostani felhőszakadástól megduzzasztott folyók,

de különösen a Néra balparti mellékfolyócskái és patakjai, legnagyobb részben olyan területeken erednek s majdnem véges-végig olyan területeken folynak keresztül, melyeket az oktalanul üzött legeltetés és a mezőgazdaságnak erre nem alkalmas helyekre való esztelen erőszakolása hajdanta viruló erdőterületektől hódított el.

Ma pedig e szegény nép sok helyütt már ott tart, hogy se erdeje ninesen, de nincs legelője, szántója sem; mert hogy a gyors esőzések e meredek, kopasz lejtőkön hamar lefolynak s azokról mind több és több termőföldet elsodornak, az nem szorul bizonyításra.

S ha a felhőszakadás oly rettenetes özöne zúdul az ilyen kopárságra, mint a milyen a június 13-diki volt, akkor annak katasztrófális hatása szinte elmaradhatatlan, mert a letarolt hegyoldalokról lerohanó áradat a völgyekbe érve, az utjába eső patakokból mind több és több tápot nyer s a vízbőség hihetetlen gyorsasággal annyira felszaporodik, hogy a rendes vízállás tizszerezését, sőt húszszorosát is meghaladja.

Az ilyen esőtömegek erejét csak az erdők képesek megtörni, vagy legalább annyira csökkenteni, hogy romboló hatásuk ily végzetes ne legyen. A beerdősült hegyoldalokon leereszkedő esőnek úgyszólván minden cseppje akadályokkal küzd meg, mielőtt a patakba érne, nem is említve azt, hogy az erdő növényzete, talajtakarója (az alom, moha és humus) és a gyökérzet által behálózott s meglazított altalaja is oly sok vizet képesek felszívni, hogy a lehulló csapadéknak csak egy ré-

szét bocsájtják át. Az erdőre s az erdőtalajra nézve feleslegül fennmaradó eme csapadékmennyiségnek legnagyobb része azonban nem a feltalajon folyik le, hanem azon átszűrődve jut le a völgyek aljára. Emaz átszűrődés pedig időt vesz igénybe s már magában ez a folyamat is megtöri a rohanó záporok erejét s azt eredményezi, hogy a lehulló eső feleslege csak napok múlva folyik le az erdősült területek alatt fekvő völgyekbe. S ne feledjük el, hogy az esővíz leszivárgásának eme meglazított útja alatt az elpárologásnak határozott szerep jut osztályrészül s a beerdősített területekre hullott esőmennyiség tekintélyes része párak alakjában tér vissza a légkörbe, még mielőtt a patakok vízmennyiségét szaporította volna.

Az elpárologás pedig annál nagyobb, annál bőségszerűbb, mennél nagyobb az elpárologtató felület. Az erdő a rajta levő terebélyes fákkal tizszerte, sőt százszorta nagyobb felületet tartalmaz, mint a más művelés alatt álló, vagy kopár terület s ennél fogva tizszerte, sőt százszorta több vízmennyiséget is képes ugyanazon viszonyok között elpárologtatni.

Figyeljük csak meg nyári esők után az erdős, meg a kopár hegyoldalakat. Alighogy a záporok nehéz felhői elvonultak s derűs égbolt jelzi az eső megszűnését: máris sűrű ködök gomolygának fel a fák koronái alól s vastag lepellel borítják be az állabokat; míg ugyanakkor a be nem erdősített legelők s kopárságok tisztán állanak szemünk előtt s csak egy-egy szakadékból elő-

TÁRCZA.

A mikor a pizskafa is elsül.

Irta: Bársony István.

A mikor Boncz Jóska, az iszalagosi vadőr, a Munczi Máris lakodalma után, hajnalban, nagy bánan bolyongott a járása körletén: a tarjáni gát felől lövést hallott.

Hirtelenében elfelejtette buját-bánatát, — mert mitagadás, ez az áldatlan érzés volt benne egész éjjel, úgynyira, hogy a szemét sem hunyta be — és arra sietett, a merre a kötelessége szólította. Meg kellett tudnia, miféle lövés volt az, minthogy itt, nagy területen, sok ezer holdon, tilos volt a vadászat minden idegennek. Már pedig, hogy csakis idegen lőtt, azt Boncz Jóska bizonyosra vette.

Elindult a dörrenés hangja felé, toronyiránt; ő itt el nem tévedhetett a legnagyobb sűrűségekben sem, különben is a gát nem volt messze és a vadőr esküdni mert volna rá, hogy a töltés oldalát sűrűn benőtt gázosból lőtt ki valaki vagy egy nyulat, vagy talán éppen egy fázánt, minthogy a kis vad szívesen bujt meg ott.

Eleinte csörtetve igyekezett, mint a fiatal szarvas, a mikor türelmetlenül vágyik a legelőre. Ő maga is fiatal volt, nem sokkal túl a húsz esztendőn; csak annyira, hogy már visszakerülhetett a katonaságtól, a honnan, mint családeltartót, alig egy esztendei szolgál-

lat után hazaerestették. A «család» mindössze is öreg édesanyjából állott, a ki váltig biztatta szegény, hogy azt mondja: «házasodjál meg, édes Jóska fiam: ki tudja, meddig élek, oszt' ha már én sem leszek, igen árván maradsz ám!» Szót is fogadott volna a legény, ha Munczi Márist megkaphatta volna; de hogy annak jómódu gazdaember kérője akadt, a nagyraláti szülék hallani sem akartak a más cselédje-vadőrről. Vitték a siró menyasszonyt; Boncz Jóska pedig ott ögyelgett tegnap egész nap a lakodalmas ház körül; a kik látták sötét arcát, mind megijedtek tőle. Ki tudja, mi nem történt volna, ha az édesanya el nem czipeli nagynehezen haza; de mihelyt a jó öregasszony lefeküdt, — persze a tyúkokkal — Jóska megint talpon volt, a kettek alatt sompolygott a vigalmas tanyáig; egész éjszaka ott hallgatta a nótázást, a cigány hegedűjét, klarinetjét; szorongatta a közben a puskáját; húszszor is azon volt, hogy odatoppan és akkor jaj a völegénynek, jaj a menyasszonynak; de leginkább jaj neki magának: százszor, ezerszer jaj! Mert azután már csak a börtön lehetne hátra. De abba meg beleszakadna az édesanyja szíve.

Igy vivődött a bosszúvágy és a fiui szeretet küzdelme közt, a mig egyszer csak elmúlt az éjszaka és kezdődött a hajnal, a melynek a piros világossága, hűvössége kijózanította annyira-amennyire. Megszökött az ő boldogságának a temetőjétől és nekivágott az erdőnek, a hallgató csöndnek, a hol legfeljebb ha egy-egy

törő füstölgő felhőske jelzi, hogy az eső rajtuk is keresztülvonult.

Az erdő tehát egyetlen oltalmazónk az ilyen felhőszakadások nyomában fellépő csapások ellenében, mert ha a folyók s patakok forrásainak környéke, tehát épen a meredekebb területek be vannak erdősítve, akkor szinte kizárt dolog, hogy az áradások ily rohamos lefolyással bírjanak.

Erdészeti vezető egyéniségeinek kiváló szaktudását dicséri, hogy törvényhozásunk a kopárok köteles beerdősítéséről s a véderdők fenntartásáról tételes törvényekben ismételtlen is gondoskodott s a magyar kormányok bölcseségéről tesz tanubizonyságot, hogy e törvényes rendelkezések végrehajtását, a mindenkori viszonyoknak megfelelő rendeletekkel sürgeti s állami segélyekkel és adományokkal elősegíti.

S ha ennek daczára ily elszomorító jelenségekkel találkozunk, önkénytelenül is megérlelődik bennünk a meggyőződés, hogy az ilyen folytonos félvezetésnek kitett s izgató gyűlölködés lidércnyomása alatt szenvedő népet liberális eszközökkel még saját romlásától sem lehet megvédelmezni s ott, hol az erdők irtása ily ijesztő mérveket öltött, csak radikális eszközök segítségével lehet a bajokat orvosolni. Nézetünk szerint a kopárságokat kérlelhetetlenül kellene törvényhozási úton az államnak kisajátítani, hogy beerdősítésüket semmiféle mellékérdekekkel, létező s nem létező sérelmekkel megakadályozni ne lehessen. Erre azonban mi, a kik

e szerény lap hívei közé tartozunk, sajnos, kevés befolyást gyakorolhatunk.

A mi tevékenységünk mindössze arra zsugorodik össze, hogy a reánk bizott erdőt minden erőnkkel megvédelmezzük s minden tudásunkkal azon legyünk, hogy minden olyan területet, mely beerdősítésre van előírva s mely másra, mint erdőre, úgysem alkalmas, a neki leginkább megfelelő fanemekkel mielőbb beerdősítsük. Használjunk fel továbbá minden kínálkozó alkalmat arra, hogy a népben az erdő szeretetét és tiszteletét felkeltsük s felrázzuk buta meggyőződéséből, hogy a kiirtott erdő örökös legelőt fog szolgáltatni. Mert épen az oláhság lakta vidéken tapasztalhatjuk, hogy az erdők irtásának végeztelje a legelők szaporítása s a tudatlan nép abban a meggyőződésben áztatja magát, hogy az a föld, mely vastag, hatalmas törzseket tudott táplálni, időtlen időnkig képes lesz zsenge, vékony fűszálakat is termelni. Pedig ha legeltetést korlátoznák s különösen, ha a kecsketartást községi s vármegyei szabályrendeletekkel betiltanák, vagy legalább mérsékelnék, sok, igen sok bokros hegyoldalt meg lehetne menteni a kultura áldásainak, úgy hogy azután pár év elteltével e területek nemcsak erdővel, de erdei legelővel is megajándékoznák a mérséklet útjára tért lakosságot.

*

Ti pedig, kiket a Gondviselés arra szemelt ki, hogy e szegény népnek erkölce és vallásossága felett örködjete s szellemi haladását és művelődését előmozdítsá-

rigó kiabált utána valamit, a mint a vadállatok ösvényeit bujta.

E közben történt az a lövés; és Jóska szinte lihegve futott oda, a hol történt.

A mikor a vágás bokrai közül a tisztásra toppant a gát mellett, bámulva állott meg egy pár pillanatra és megdörzsölte a szemét, hogy vajjon nem álmodik-e. Az «orvvadász» tudniillik ott volt előtte, alig harmincz lépésnyire tőle; csak hogy nem olyan vala, mint a többi, a ki a tilosban szokott lövöldözni. Ennek szoknyája volt; kurta kék szoknyája, és a szoknya fölött piros-pettyes [pruszlik fogta össze a keblét; de különben meztelen volt a karja és a lába; sőt a lábaszárától is legalább a fele. Borzas, sötét haját tarka pántlika fogta össze, de a szellő minduntalan belemarkolt a hullámos női sörénybe és játszott vele; hol előre fujta, hol megint hátra, a hogy a leányzó éppen mozdult a fejével.

Ott álltak szemközt egymással és mindketten kővé meredtek kis időre. De a mint a leány, a kinél puska volt, tovább akart menni, Jóska is észhez kapott.

— Kicsoda maga, lelkem, és mit csinál itt? — kérdezte egyelőre szigorú kötelességérzetéhez képest és szelíden.

A leány megállott.

— Mi köze hozzá, akárki vagyok is; látja, hogy vadászom, ölyvekre vadászom — volt a kissé hepeziás felelet.

Jóska elképedt.

— Maga hát vadászik; hát oszt' ugyan kinek a területén, ha szabad kérdenem?

— Kién? A magamén! — felelt a leány s rezzenett egyet a vállán, a melyen a puskája nyugodott.

— No, akkor valamelyikünk most megtévedt — mondta a vadór, folyvást szelíden, minthogy sehogy sem birt erre az «orvvadászra» igazán haragudni. — Magam volnék a vadór, én hát most bekisérem magát, lelkecském a községbe s ott a bíró előtt tisztázzuk a dolgot.

A szoknyás vadórzó fölpattant.

— Mit beszél maga? Bolond maga, vagy engem néz annak?! Haha! Csak nem képzeled, hogy majd bekisérek engem, mint valami törköző pásztorgyereket?! Nézze meg az ember!

Jóska annál jókedvűbb lett, minél jobban kezdett tüszögni az ő tettenért vadmacskája. Annyi szent, hogy feneszép volt ez a kékbe-pirosba tarkálló pillangó; mert hogy már azt sem tudta a vadór, hogy tisztelje igazán; minő csinos állathoz hasonlitsa; hisz' asszonyt így, puskásan, hepeziásan, sehogy sem mutatott. Tréfán járt az esze, de komoly maradt mellette.

— Már pedig ebből én nem engedhetek, szívem; nekem a kötelességem parancsol és ha nem azt teszem, a mit muszáj, akkor elcsap a gazdám; úgye bizony, ilyet nem kívánhat? Nézze csak, ott jön az öreg Kádas, a másik vadór, a kivel én határos vagyok, ha őt

tok, bizony jobban tennétek, hogy ha véreiteket az erdő nemzetgazdasági jelentőségére oktatókat, a helyett, hogy bennük a hazaszeretetet eloltjátok, mert az erdő több oltalmat fog nekik nyújtani minden időken, mint az az idegen hatalom, melyhez csábitjátok.

Amerika nemes fái és erdőségei.

Az újvilág még föl nem tárt gazdag természeti kincsei közt talán az erdők azok, melyek legkevésbé vannak még kikutatva s melyek ipari szempontból rendkívül sok kiaknázatlan értékes anyagot rejtnek magukban. Eddig három exotikus amerikai fanem hódította meg teljesen Európát s tette magát nélkülözhetlenné mindenütt, a hol az ipari termelés ezeknek a feldolgozására szorul rá, s a melyek így mérhetetlen vagyontörést jelentenek Amerika népére nézve.

Első helyen kell említenünk ezek közt a mahagoni fát, másodikon a spanyol czedrust, a harmadikon a quebrachát.

Mindhárom fanem valóban megbecsülhetetlen, mert oly tulajdonságokkal bírnak, melyekkel egy más fa sem. De a mahagoni fa az, mely az őserdő fái közt legértékesebb s óriási összegeket költenek el, hogy elegendő mennyiségben vihessék ezt a nemes fát a piacra, mert a mahagoni fa beszerzése nagy nehézségekkel van egybekötve, főleg a tropikus égőv éghajlati viszonyai

folytán, de részben a fa sajátosságai miatt is. A mahagoni fa az őserdő remetéje, mely egyedül, egymagában áll az erdőben, úgy hogy például 40 négyszögmérföldnyi erdőterületen volt eset, hogy csak 60 szál fát találtak s ezt oly vidéken, melyet a szakemberek a legjobb mahagoni-erdőségek közé soroztak. Már ez a körülmény egymaga is felette költségessé teszi a mahagoni fa fölkeresését, ledöntését és elszállítását.

Hozzá kell azonban ehhez vennünk, hogy míg a mi mérsékelt égővi erdőink bármily sűrűek is különben, még mindig kényelmesen megközelíthetők, addig a tropikus őserdők oly zeg-zugosak, kuszáltak, úgy hogy gyakran aránylag kis területen is több, mint száz különböző nemű fát találunk bennök, a fák nagy része feltűnő magasra nő meg, tekintve, hogy az életéért folytatott küzdelemben minden fa igyekszik a napvilágra jutni az erdő félhomályából, ágaik azonban úgy összevissza vannak fonódva és kuszálva, hogy mértföldekig nem is lehet rajtuk keresztül az égboltot és a nap-sugárt látni, mert koronáik áttörhetetlen tetőt képeznek. Mindezekon felül e fák törzseit is folyóárok, élődi növények lepik el, melyek a fejszének sok dolgot adnak.

Ilyen környezetben él a mahagoni fa, úgy hogy a ki meg akarja közelíteni s közelébe akar férközni, annak először is jó késekkel fölfegyverezve kell utat törnie, vagyis inkább utat vágnia magának az indák

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ideintem, akkor mindketten magát megkötozzük, s rádobjuk egy rudra, úgy visszük be szépen a község házára, la, mint valami eladó báránykát.

A leány arca erre a fenyegetésre hirtelen elváltozott.

A milyen makacs, daczos, kötekedőforma volt az imént, olyan hihetetlenül megszéledült. Elhalványodva, majd nem pityeregve mondta:

— Az Istenért, csak nem tesznek így csuffá?!

Most meg már éppenséggel olyan bolondul szép volt, hogy a fiatal vadórt fölig elöntötte a nagy csudálkozástól a pirosság.

— Jöjjön innen, hamar! — szólt rá a leányra, a ki megértette, hogy ezt már nem az ellensége mondja, és attól egyszerre megszállotta a szótfogadhatnám. — Jöjjön! — sürgette a vadór — mert ha Kádas észrevesz bennünket, akkor oszt' nincs mentés. Ha csak engem lát meg, vagy ha meg sem is lát, én majd magamra vállalom a lövést...

A mily ijedt volt a leány két másodpercczel előbb, olyan nyugodt lett erre a szóra. Most már nemcsak azt tudta, hogy nem kell félnie, hanem azt is megérezte, hogy szövetséges bűntársa válik a vadórból. Bizalmasan suttozta, miközben ragyogó szemével csiklandozta a legényt:

— Hát a fázán?

— Mit? Hát fázánt löttél?! — szörnyűködött Jóska, most már tegeződve. Hisz' a «vadorzó» végképp kiszolgáltatta magát neki ezzel a vallomással.

— Ott van, abban a bokorban — felelt a leány s oldalt mutatott visszajára fordított hüvelykével.

— Erigy be hamar a sűrűbe! — sürgette a vadór, és mialatt az orvadász öz-szökelléssel engedelmeskedett, sunyítva vizsgálta át azt a bizonyos bokrot; megtalálta a fázántyukot s mintha leejtett volna valamit, ráhajolt, egy-kettőre begyömöszölte a táskájába és követte a «kisértőt», a ki épp oly otthonosan mozgott a zeg-zugos keskeny ösvényeken, akár csak ő maga.

*

Az öreg Kádas tétovázva állott meg azon a ponton, a hol azok ketten az imént eltűntek.

— Itt voltak, — mormolta a rozogacsontu, de azért még folyvást lelkiösmeretes vén vadór — fusson ki a szemem, ha nem jól láttam. A legény keresgélt valamit, a mit el is dugott. Hopp, ni! fázántollak!... még pedig tyúk volt az istenadta!...

Kádas megcsóválta a fejét és most már próbaszerencsére befurakodott ő is a sűrűben azon az ösvényen.

Csörtetett, mint a vadkan, mert biz' nem volt már elég ügyes arra, hogy nyest módjára birjon bujkálni. Addig-addig, hogy elunta és elkezdett hoppozni, jelezni:

— Hopp! Hopp! Jóska, hej! Merre vagy?!

Gondolta, hogy ha így elárulja, hogy 'iszen úgysis tudja, ki járt itt előtte, akkor majd nem bujkál a legény; különben is miért bujkálna? Talán eszeágában sincs. Jó fiú, jó vadór; hátha nem vette észre őt; de most a kiabálásra mindjárt válaszol.

és iszalagok tömkelegén keresztül. Már ebből is fogalmat alkothatunk magunknak, mily óriási fáradsággal jár a mahagoni fa megközelítése, főleg ha tekintetbe vesszük az erdőben uralkodó rendkívüli hőséget s az alkalmatlan moskitókat is.

S még így is, bár a mahagoni fa rengeteg magasságot ér el, 70—100 lábat, 8—11 láb átmérő mellett, föltalálása a világért sem könnyű munka. Hozzá nem értő ember százszor is elhaladhatna a fa mellett, a nélkül, hogy fölismerné, de még a szakértő sem bukanna rá, ha a természet nem jönne segítségére.

Ez pedig úgy történik, hogy a mahagoni fa levelei juniustól januárig vöröses-sárga színt váltanak s így fölismerhetők a környezetük közül. Ilyenkor aztán a mahagoni fa után kutatók rendszeren felmásznak az erdő legmagasabb fájára, honnan messze áttekintést nyerhetnek az egész erdő fölött, s kiszemelik a magos helyzetükből e sárgavörös lombú fákat. Természetesen a fa feltalálása így is rendkívüli tájékozódó-érzékenységgel, mellyel az így kiszemelt fákat az erdő rengeteg sűrűjében fölfedezni képesek.

De mindez még csak gyerekjáték a feladat hátralevő részéhez képest, csak most kezdődik a munka legnehezebb része. Arról van szó, hogy mindenekelőtt ösvényt nyissanak a ledöntendő fához, a melyen aztán a fát el is szállíthassák az erdőből. S ha már ez meg-

történt is, meg kell még szabadítani a fát a körülötte sarjadó buja vegetációtól, csak ha mindez megtörtént, lehet a fa ledöntéséhez fogni, a mi magától értetőleg szintén nem könnyű és egyszerű munka. Még szabad téren, vagy nyílt erdőben sem könnyű 50 láb magas s még ennél is magasabb fákat kidönteni; annál nehezebb feladat őserdőben mahagoni fát kidönteni, melynek csak törzse, koronája nélkül is meghalad 50 lábat. Az őserdő e kolosszusai többnyire 120—200 évesek s ez okból tartózkodtak mindeddig attól, hogy e rendkívül értékes fákat ültetvények útján szaporítsák, a mi pedig igen sajnálatos, mert így a mahagoni fa gyors kiveszésnek néz elébe.

A mahagoni fa őshazája különben a tropikus Amerika, de legértékesebb anyagot az északi szélesség 11—20 foka szolgáltatja, az a vidék, mely Venezuelát, Kolumbiát, egész Közép-Amerikát, Mexikót, Jamaikát, Sandomingót és Haitit foglalja magába. Vannak ugyan mahagoni fák az egyenlítőhöz közelebb, s ettől délre is, ámde ezek távolról sem szolgáltatnak oly becses anyagot, mint az előbb említett zóna.

Különösen gazdag mahagoni fában Honduras, Sandomingó és Mexikó. Itt-ott szórványosan Afrikában is fordul elő mahagoni fa, különösen Szudánban. Azonkívül Indiából is kapunk egy mahagoni-fajtát, mely azonban sokkal kevésbé értékes és kevés köze is van az igazi mahagoni fához. (Vége következik.)

Hanem bizony senki sem válaszolt. Még a visszhang sem, minthogy ebben a lapos területen levő sűrűségben nem volt a hangnak honnan visszaverődnie.

A szajkók utána károgtak s szidták; ennyi volt az egész. De bizony az egymást keresztező ösvényeken sehol egy lélek se jelentkezett. A vén vadőr utóljára is belenyugodott, hogy: nincs másképpen, eltévesztették egymást. Jóska a bokrok zörgésétől nem hallhatta az ő hívását, s most ki tudja, merre jár a leánnyal, a puskás leánnyal, a kit máskor is látott már etájt az öreg, de mire a nyomába ért volna, eltűnt, mint a kámfor. Csak úgy sejtí, gyanítja inkább, semmint tudja, hogy a tarjáni gátör leánya az, a kiről beszél, hogy úgy lovagol, szórén, mint a csikósok; s már szarvast is lőtt titokban. Eddig hiába lesett rá; no de most Jóska elcsipte valahára.

Még egy óra múlva is ezen tűnődött az öreg, a mikor a nagy erdő sarkán, a hol a vágás végződik, majd hogy össze nem ütődött valakivel, a ki meg arról jött s éppen erre fordult.

— Hol jártál, te Jóska? Nem hallád-e, hogy ordítottam utánad? Te süket!

— Én-e?... Már mint hogy én! — hebegte a vadőr.

— Te, te! vakapád! Tán még most sem esmérsz? Hova tetted a leányt?

— Én?... a leányt?...

— Azt, no. Mit kérded, mikor felelned kellene. Aztán a fáczányúkot se látom.

— Az ám! a fáczányú!... Azt megette a róka — motyogta a legény, lassan téregetvén magához zavarából.

— De 'iszén fölvetted?

— Vette a mennydörgős mennykő, a ki hogy megüsse. Tollát találtam. Azt nézegettem.

— Vagy úgy!

— Úgy ám!

— De a leány! A puskás leány...

— Puska?... istennyila! Hályog van a kend szemén, Kádas bátya. Pizkafanyél volt az; most vágta ki; de meg is szidtam ám érte.

— Hát oszt' ki lőtt? Mert löttek! Azt se hallád?

— Ki lőtt! Én löttem egy ölyvre. Van itt elég.

— Az igaz. Így hát nem a puskás leány volt az?

— Micsoda puskás leány?

— Vagy persze, te nem tudod. Nem igen szoltam róla, minthogy lesek rá, már régen.

— Nohát csak lesse kend, Kádas bátya.

— Úgy-úgy!... Akkor hát szerbusz! Menjünk az utunkra.

Széjjel mentek.

A legény még megállott egy perczre.

— Hallja kend, Kádas bátya, nehogy a nyárfás felé menjen; arról jövök; ottan most semmi baj sincs.

S a mikor az öreg intett neki, hogy: jó-jó! és csak ugyan eltért másfelé, halkán utána mormolta: még utólérhetné ott!

A vadászebek és az ebkultusz.

Irta: Sölyom.

(Vége.)

A középkor első ebtenyésztő telepe az Ardennek rengetegeiben a Szent Hubert-kolostor barátainak kezében volt. A harezai bárd forгатásához értő középkorbeli egyházi fejedelmek egyben gyakorlott kezű vadászok voltak; maga a vadászat védszentje Hubertus is főpap, liègesi püspök volt. Az ardennei ebtenyésztőtelep legkiválóbb vadászeb-speciesei a fehér és fekete szőrű chien courants blancs és noirs-ok voltak. A Hubertus-kolostor apátja évente tartozott tenyészdejé néhány legkiválóbb példányát Franciaország és Navarra királynak, a rex christianissimusnak beszolgáltatni. A nagy francia forradalommal megszünt ez a tributum is.

Az agár greyhound néven nagy becsben állott legkivált Angliában. Az angol közmondás azt tartja, hogy a nemesembert agaráról lehet megismerni. Nagy Kanut király rendeletileg szabályozta az agártartás jogát Angliaszerte.

Az ebtenyésztés céljaira Európaszerte a XIV. század óta a kenneel néven ismert eb-ól szolgált. A kenneel-ek ebkamráit már a XV. században tél idején rendszeresen fütötték. Rendes napi táplálékukon kívül, a mely főként húsneműből állott, a vadászebeket gyakran fűdették is.

A nagyobb ragadozók megcsappanásával, sőt kipusztulásával együtt, a XVIII. századtól kezdve a százazrekre rugó, temérdek költséget emésztő ebfalkák számát, a fejedelmi és főúri udvarok egyaránt redukálták; a dogg a vadászebek sorozatából végkép letűnik. Angliában a divattá kapott rókaüzést a fox hound-terriereket hozza előtérbe. A modern lőfegyverek lassanként háttérbe szorítják azért az ebet. A kulturtermő területek növekedésével velejár a vadbő erdőterületek megcsappanása is, a mi egyértelmű az ebek működési körének szakadatlan csökkenésével.

Akár letűnt korszakokból fenmaradt műemlékeket tekintünk, akár pedig az új-, sőt középkorbeli művészek, nevezetesen festők és szobrászok kiválóbbjainak mai napig megőrzött művészi kivitelű ebalakjait szemléljük, minden időkben azt fogjuk tapasztalni, hogy az állatok között az eb az, a mely az emberiség előtt világszerte a legkiválóbb pozíciók egyikét tudta magának kivívni. Habár Ó-Egyiptom a macskakultuszt az ebkultusz fölébe helyezte, azért a kedvenc vadászeb vagy házörzőeb elpusztulásával az egyiptomi eb gazdája, gyásza jeléül kopaszra nyíratta haját. A klasszikus görögkor delén Xenophon az ebet az istenek találmányának nevezi. Homeros a görög költészet atyja, legszebb verssorából temérdek szentel az ebek kultuszának. A különböző népek mythológiája Cerberus alakjától kezdve, felsőbb hatalom erejével felruházott lényként dicsőíti az ebet. A római az ebhúst méltónak ítélte arra, hogy azt áldozati objectumként, istenei oltárára helyezze; ám azért évente egyszer a birodalom valamennyi kutyáját alaposan elpáholták csupán azért, mert Róma ebei nem ugattak akkor, a midőn a Capitolium és Róma városa

veszedelemben forgott s a birodalmat csupán a gágogó ludak ébersége mentette meg a veszedelemtől.

A tartozó köteleységüket elmulasztó ebekkel szemben a középkor folyamán nem egyszer kegyetlen szigorral bántak el. Egy ilyen önmagáról megfélelkezett ebet, Leyden németalföldi város tanácsa legalis formák közt halálra ítélte és fel is akasztatott. A nemezis azért nem készt, mert száz évvel utóbb Leyden ostroma alkalmával 1574-ben, a körülzárt és kiéhezett leydeniek ugyancsak rá voltak utalva az ebhús fogyasztására!

Uralkodó fejedelmi személyiségek és más neves előkelőségek, minden időkben különös pártfogásukba vették az ebet. A közelmúltakban is jelentős szerepet vitt a vaskancellár «birodalmi» kutyája: Thyras és utódjai. II. Henrik francia király kedvenc kis ölebét, kosárkába helyezve, rendszerint nyakába akasztotta, hogy azt mindenüvé magával vihesse.

Mária Terézia királynőnk halálos ellenfele II. Frigyes porosz király kedvenc agarai korlátlan szabadságot élveztek a sanssouci kastély terméiben. Biche nevű ebe a hét éves háború alkalmával az osztrákok hatalmába került; Frigyes csak nagy áldozatok árán tudta kedvencét visszaváltani. II. Jakab angol király egy hajótörés alkalmával folyton azt kiáltozta tengerészeinek: «mentsétek meg ölebemet és Marlborough lordot!» (a nagy hadvezért).

Korunk uralkodói közül valóságos öleb kultuszt űzött Viktória angol királynő. Egyik-másik hűséges kedvencének emlékét pompás mauzoleum őrzi. Felejthetetlen nagyasszonyunk Erzsébet királyné is kedvelte az ebet. Egyik ufoundlandija Valéria főhercegasszonynak állandó hűséges játszótársa volt gödöllői és budavári gyermekevei idején. Nagy nádorunk leányát, Henriette belga királynét állandóan négy griffon-eb kísérte Bruxelles és Læken sétányain. György görög király kedvenc ölebe, felséges urának hálószobájában alszik s örökdi koronás gazdája fölött. Wagner, a nagy zeneszerző társaságában állandóan ott időzött 2—3 bernáthegyi vagy ufoundlandi eb akkor is, a midőn a bayreuthi mester komponált. Emlékirataiban Dickens meleg elismeréssel adózik a szülői házban körülötte volt hű ebek emlékének. Zola Emil spitz-ebét, Pint tartotta legjobb barátjának. Rajongó ebkedvelő volt Ohnet, a népszerű regényíró is; «Nimród» című művében fejezeteken át kedvenc ebét, «Meta»-t dicsőíti. Csak rövidre szabhatom az ebhez való ragaszkodás e példáinak elősorolását; ám az elé számláltak is eléggé élénk tanubizonyságai annak a kultusznak, a melylyel az emberiség nem egy lángelmeje is a hűséges eb értékét megbecsülni tudta. Az ebhűség közmondásos példáit számtalan megható eset illusztrálja. Akárhány hűséges eb étlen-szomjan pusztult el gazdája sirhantján. A nagy hallgatót, Orániai Vilmost hű ebének éber ugatása óvta meg a merénylettől.

A kényesebb természetű kedvenc ebeket az idő viszontagságai ellen különböző takaróneműekkel óvják. Egy-egy túlhajtott ebkultuszt űző kutyabarát néha mérsékelt értékű szövetekkel borítja, takargatja, eléggé fölös-

leges módon, a természettől szőrében eléggé védett állatot. Az ó-kor harczi ebei páncéltakarót kaptak. A védekezésnek ez a módja még érthető volt; sőt az is, ha a későbbi századok vadászebei sodronyszövetekből készült takarókkal lettek ellátva olyankor, ha medve, farkas avagy egyéb veszedelmes ragadozóféle támadásai ellen kellett azokat, mint hasznavehető vadásztársakat megóvni. Rubensnek több festményén szemléltethető az ilyen, vadászatra kivonuló ebek takaróval lefödött karsú alakjai.

Az ebek eltemetésével, a mint már említettük is, legnagyobb kultuszt üzték Peru és Mexikó régi népei. A japáni hűséges házőrzőjét, többnyire lakóházának küszöbje alá földeli manapság is. A Sunda-szigetek lakói olyan területekre temetik ebeiket, a melyektől nagyobb termékenységet várnak. Az ebeiknek síremléket állító II. Frigyes porosz király és Viktória angol királynőn kívül, Károly dán királyi herceg is pompás síremléket emelt kedvencz doggjának. Az ókorban macedóniai Nagy Sándor, várost alapított kutyája emlékére. Sergius konstantinápolyi patriárka (608—639.) kedvencz ebének, Arziburnak halála évfordulóján, formális gyászünnepelet tartott.

Ügyszólván kultuszig emelkedő jelentős pozíció magaslatára került Anglia rókaüző ebe. A neves foxhoundokat Anglia 10—60 darabból álló falkákban tenyésztik, gondozza és idomítja. Egy-egy nevesebb rókaüző falka évi fentartása 70—80 ezer koronát is fölémészt.

Tanulékonyáguk révén a különböző mutatóványok terén az idomításban legtöbbszörre viszik az uszkar ebek. Az életmentésben légiónyi baleset elhárítói voltak a bernáthegeyi és az újfoundlandi fajták; kómikum és kedélyesség tekintetében legnagyobb népszerűsége a tacsó tudott emelkedni. Alföldi rónáink nyulászó agara, a középkortól kezdve, «Mokány Bertalan uram» tipikus mai alakjának agaráig, alig vesztett valamit népszerűségéből. Jelentős az a szolgálat is, a mit az ebek a harcmezőn a veres-kereszt érdekében, újabban pedig a rendőrszolgálatokban megtesznek. Nagyon is érthető tehát az emberek viszonzagaskodása a hűséges ebtársához, házőrzőhöz, a veszedelmekben védelmező objektumhoz. Az a kultusz, a mit ezer és ezer év óta az ember a hű ebre bőségesen ráfordított, megnyugtatót legyen mondva, soha érdemtelen állatra ráparazolván nem volt.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Ludak és kacsák kopasztásának helyes módja és a tollak kezelése. Itt van az ideje annak, a mikor a víziszárnyasokat kopasztani szokás; ezért jelen közleményünkben elmondandókat t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A tollak közt legértékesebb a lúdtoll, azután jön a kacsá-, a pulyka- és végre a tyúktoll.

A lúd- és kacsatollat nemcsak a levágáskor, hanem az állatok életében is szokás termelni és pedig kopasztás útján. Ez a műtét nálunk nagyon különféle módon, de leggyakrabban igen rosszul szokott végezteni, minek következménye az, hogy részint a megkopasztott baromfi beteges, sőt el is hull, részint a nyert toll nem jó minőségű, nem értékes, mert nem akkor lett az állat kopasztva, mikor a tolla már értékesé vált, hanem hamarabb s így a tokban vérral telt toll hamar romlik, különösen a penész és moly tesz az ilyenekben nagy kárt.

A ludak és a kacsák kopasztása nagy ügyességet kíván. A kopasztás csak akkor történik, ha a tollak érettek és jól kiszáradtának látszanak; erről úgy lehet meggyőződni, hogyha a lúdnak és a kacsának hasán fekvő tollai közül egynéhányat kitépünk s ha azok szárazak és tövük korpás, úgy a kopasztás minden további nélkül megkezdhető.

A fiatal, egyéves libák évente 2—3-szor kopaszthatók, míg az öregebbek 4—5-ször is. Ha a fiatal libák áprilisi költésűek, úgy azok júniusban és szeptemberben a vedlés beállta előtt megkopaszthatók.

A kopasztás nincs időhöz kötve; az mindig attól függ, vajjon a tollak érettek-e már vagy sem.

Egyes ludaknál és kacsáknál a tollak igen gyorsan nőnek, úgy hogy az első 6—7. hétben már teljesen érett tollazattal bírnak, míg másoknak még 8 hét múlva sincs kopasztásra alkalmas tollazatuk. A kopasztásnál az új toll, teljes kifejlődéséig terjedő időszakot szigorúan be kell tartani, mert az éretlen, véres-tokú tollnak kitépése káros következményeket von maga után.

Októbertől májusig a kopasztás egyáltalában szüneteljen, mert a víziszárnyasok tolla ezen időben igen nehezen nő és a meztelen állatok a hideg időjárás következtében több mint bizonyos, hogy megbetegednek és könnyen elhullanak.

Úgy kell kopasztani, hogy az állatok tollának egyrésze a testen maradjon, mert egészen toll nélkül még nyáron sem maradhatnak meg. A tollak közül csak azokat kell kitépni, a melyeknek kihúzása, vagy kitépése nem kerül megerőltetésbe, vagyis azokat, a melyek igen könnyen válnak el a testtől. Szabályszerűleg a libának csak mell-, alsó nyak- és hastollai, nemkülönbben a hát-tollak tépetnek ki. A szárnyak alatt levő tollak, valamint az evező és farktollak érintetlenül hagyandók, mert ezek kitépése miatt hordják a libák szárnyaikat lelógatva, a földön czipelve. Ha a kopasztás megkezdett, úgy azt valamennyi víziszárnyason tovább kell folytatni, mert a tollak maguktól is kihullanak, vagy az állat azt magától kitépi.

Jól takarmányozott víziszárnyasoknál, melyek naponta olyan legelőre hajtának, a hol vízben sem szenvednek hiányt, a fejlődés minden tekintetben kifogástalan, míg ellenben az ólban nevelt, vagy a szűk udvaron tartott ludak és kacsák nem hasonlíthatók fejlődés tekintetében össze az előbbiekkal; ez utóbbiak nem is kopaszthatók a nélkül, hogy a kopasztás megbetegedésüket, vagy elgyengülésüket ne okozná, s ezért utóbbiakat többször kopasztani nem szabad.

A kitepelt tollakat vászonzsákba kell tenni és napos, levegős padlason szárítás céljából felakasztani.

Sok helyen sütökemenczébe teszik a tollakat száradni. A padlason szárított tollak gondozandók, nehogy a moly meglepje. A tollaszsák időnkint nyirfavesszővel, vagy ostorral jól kiporolandó, hogy a beleszállt piszoktól jól megtisztuljon. Az így gondozott toll igen tartós, s daczára annak, hogy súlyából veszít, kiváló árucikk.

A hízalás alatt álló ludakat nem szabad kopasztani, mert ezáltal hús- és zsírmennyiségre nézve veszítenek, mely veszteség azután nagyon lassan pótolható.

Épügy nem szabad megkopasztani az olyan gyenge, beteges víziszárnyasokat sem, a melyek fejlődés és tollképződés tekintetében hátramaradtak.

Egy lud 235—250 gramm tollat és 30—40 gramm pelyhet ad.

A kopasztás ne legyen állatkínzás és csakis érett tollú, könnyen kopasztható víziszárnyasokat kell e célra kiválasztani.

A kacatoll csak másodosztályú áru; de ha azt egy üst forró vízből készített gyenge lúgban, melybe kevés oltatlan meszet kevertünk, egypárszor kifőzzük s azután abból kosárral, vagy szitával kihalászsuk és leesepegni hagyjuk, s több ízben tiszta vízben kimossuk, hogy a másrészek eltávolódjanak, azután pedig egy szitán a napon, vagy kályhán többszöri forgatás és felrázás közt megszáritjuk, úgy a toll értékesebbé válik, mert nemcsak több ruganyosságot nyer, hanem egyszersmind kellemetlen szagát és összegöngyölődési hajlandóságát is elveszti.

Természetes, hogy ezt az eljárást csakis házi szükségletre szánt kacatollal tehetjük meg, mert az eladásra szánt tollnak nyersnek kell lenni, mert csak így bír teljes értékkel.

A belterjes és okszerű gazdálkodás hozza magával, hogy a terményekből semmi kárba ne vesszen s az úgynevezett melléktermények is értékesüljenek. A baromfi-tenyésztésben a toll igen értékes melléktermény, a mely igen számottevő jövedelmet hajt. A lúdtoll ára mindig magasan áll, árhullámnak soha sincs kitéve s ez az oka annak, hogy a tollkereskedés egész kereskedelmi ágga nőtte ki magát, mely egyike a legjövedelmezőbb foglalkozásoknak, mert a lúdtenyésztő gazdasszony soha sincs tájékozva az árak iránt s a lúdtollat mindig mint csak mellékterményt tekint, a mit úgy ad el, a hogyan kéri.

Így aztán könnyen érthető, hogy a tollkereskedő nem megy tönkre s nem jut csődbe soha. A lúdtollat jobb fosztott állapotban eladni, mert így értékesebb. A tollak osztályozása ma még nálunk nincs szokásban, de valószínű, hogy nemsokára elkövetkezik az az idő, a midőn utánaozni fogják tenyésztőink e tekintetben a külföldi, kivált a német tenyésztőket, a kik a lúd kopasztásánál nyomban osztályozni szokták a tollakat, a pehelytollat, farktollat és szárnytollakat külön-külön kosarakba, azután tiszta ritka szövésű zsákokba rakják el. A lúdtoll szára is értékesíthető, mert ezeket a cigarettá és szivar szívásához használt papirosszopókákhoz használ-

ják fel. Mivel pedig a dohányzó emberek száma a statisztika szerint folyton emelkedőben van, a lúdtollszár is mindjobban értékesíthető. Falusi gazdasszonyaink azonban a lúd szárnytollait seprőül is használják.

Ruhla, Thuringia legnagyobb faluinak egyikéről, mely szép pipáiról és finoman kidolgozott tajtékárúiról ismeretes, írják, hogy a lúdszárnyakból készült pipaacsutorák, pipaszárak és szivarszipkák révén lett nevezetes, mert ezek a cikkek az ottani pipagyárból kerülnek ki, a melyekkel a lakosság élénk kereskedést üz. A ruhilai gyárból évenként 60,000 drb. lúdsontból készült tárgyat is árusítanak, a mi igen tekintélyes mennyiségnek mondható, mert minden lúd csak két ilyen csonttal bír s a feldolgozásnál ebből is sok van kivetve, mely nem alkalmas a gyártásra, sok pedig a feldolgozásnál elhasad. Az említett mennyiség nyeresére Ruhlában állítólag körülbelül 5.000,000 lúdszárny-csontot dolgoznak fel. A lefosztott tollat külföldön, erre alkalmas gőzölő készülékben megtisztítják, zsirtalanítják, a mely eljárással a toll szagát veszti, de ruganyosságát megtartja.

Ha a toll meg van tisztítva, akkor fosztás alá kerül, a mit gépek segélyével eszközölnék. Ott, a hol sok az öreg és elaggott egyén, a tollat ezekkel fosztatják, hogy kenyérkeresethez jussanak.

A megtisztított, osztályozott és megfosztott tollat zsákokba szokás tömni s jól begyömöszölve, a zsákokat lezárják s így csomagolva szállítják a tollat a kereskedőhöz.

(bl.)

Paradicsomaszalás. Paradicsomot úgy kell aszalni, hogy a legérettebb paradicsomalmát késsel el kell darabolni, azt deszkára kirakni, a mikor már egészen összetöpörödött, azt oly sokáig kell főzni, mint a legsűrűbb szilvalekvárt, most az ily szilvalekvár sűrűségű paradicsomot deszkára kell lenni, azt a napon szárítani és a mikor már csak egy kissé nyirkos, azt diónagyságú gomolyokba kell két tenyér között gyurni, azt kenyérsütés után kemenczébe vagy sütőbe kell tenni, megszáritani és tölre tüll-zacskóba rakni. Az így elkészített aszalt paradicsomnak az az előnye, hogy soha megromlik. A szívmérget, a konzerváló-szalicilt nem szükséges beletenni, mert az így besűritett paradicsomlekvár sohasem romlik el, még tíz év múlva is élvezhető, feltevé, ha azt szellős kamrában tartjuk.

Különfélék.

Altishti segélyalap. Altishti segélyalapunk, a mint azt a múlt év végével kimutattuk, 364 kor. 46 fill.-t tett ki, a mely összegből 300 kor. névértékű magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél 279 kor. 47 fill.-ért vásároltatván, ma az alap vagyona a most említett értékpapir és 84 k. 99 f., a mely összeg egy magát megnevezni nem akaró m. kir. főerdőmérnök adományával 88 kor. 99 fillerre növekedett.

Nyugdíjbiztosítás. Kovács András háromszékvármegyei erdőszolga a IV. csoportban 3-szoros tagsággal

segélyre, Jek János hunyadvármegyei kerületi erdőőr pedig az I. csoportban kétszeres tagsággal az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztárnál, nyugdíjra és balesetre biztosított.

Nemzetközi vadászati kongresszus. Folyó évi szeptember hó 5, 6, 7-én fog Wienben a II. nemzetközi vadászati kongresszus megtartatni, melynek programja rövid időn belül szétküldésre kerül. A kongresszus célja a vadászatnak nemzetgazdasági, etikai és sport szempontból való jelentősége szempontjából az érdekelt köröket egyesíteni, a vadászatra vonatkozó aktuális kérdéseket megvitatni és az illetékes hatóságok útján azokat a határozatokat végrehajtani, a melyek a kongresszus határozatahoz képest a vadászat érdekében állóknak fognak nyilváníthatni.

A kongresszus az államok küldötteiből, különféle egyesületek képviselőiből, de legfőként olyan bel- és külföldi egyénekből áll, a kik a vadászat iránt különös érdeklődést tanúsítanak, vagy a kik a vadászat előmozdításában közreműködni óhajtanak.

A ki a kongresszuson részt kíván venni, az július 31-ig jelentkezék a kongresszus rendezőbizottságánál («General-Commissariat des II. Internationalen Jagdkongresses Wien 1910» — Wien, I. Wiesingerstrasse Nr. 8). A jelentkezés alkalmával egyidejűleg 10 K-t kell beküldeni a kongresszusi munkálatok költségeire, a melyhez a kongresszus megnyitása alkalmával minden résztvevő újabb 10 K-val tartozik hozzájárulni.

Könyvismertetés. «Az 1879. évi XXXI. törvény-cikknek az erdei kihágásokra vonatkozó intézkedései» a címe annak a 170 oldalra terjedő könyvnek, a melyet Petrás Jakab m. kir. főerdőmérnök és Serbán János vármegyei árvászeki ülnök, tb. főszolgabíró adtak ki. — A mű az erdőtörvénynek az erdei kihágásokra vonatkozó intézkedésein kívül tartalmazza az erdei rovatos naplókra vonatkozó rendeleteket, a rendőri büntető szabályzat kivonatát, melyeket kárbecslési példák és magyarázatok egészítenek ki. A mű célja megmutatni a helyes utat, a melyet egyfelől a bírónak, másfelől a vádat képviselő erdőtisztnek úgy a büntetés alkalmazása, mint a kár és költségek helyes felszámítása és azok megítélésének kérelmezése tekintetében követnie kell. Szerzők különös tekintettel voltak arra, hogy a kihágási eljárás egész folyama alatt szükséges tudnivalók a könyvecskében feltalálhatók legyenek. A «Függelék» az erdei rovatos naplók készítéséről és vezetéséről szóló rendeleteket, valamint a belügyminiszter úrnak a rendőri büntető eljárásra vonatkozó szabályzatának kivonatát ismerteti, mely utóbbiból megtudhatjuk, hogy miként lehet majd, ha a rendőri büntető eljárásra vonatkozó szabályzat életbe lép, az erdei kihágási eseteket tárgyalás nélkül, egyszerű «Büntető parancs»-sal elintézni s miként kell majd e célból az erdei károkat az erdőtörvény vonatkozó szakaszai alapján megbecsülni s a panaszt helyettesítő becslevélbe bejegyezni, hogy belefoglaltassanak mindazok az adatok, a melyek a «Büntető parancs» kibocsájtására szükségesek.

A könyv, melynek minden szakember jó hasznát veheti, szerzőknél Beszterczén kapható. Ára: 3 K 50 f.

A bölények paradicsoma. Míg az Egyesült-Államokban mesterséges szaporítás útján akarják megakadályozni a bölény kipusztulását: Ausztráliából egy óriási bölény-csorda fölfedezéséről érkezik hír. Ennek a fölfedezésnek érdekes története van.

Körülbelül húsz esztendővel ezelőtt történt, hogy egy fiatal amerikai származású farmer, William H. Miller, hat bölényt rendelt egy csikágói kereskedőtől. Őt tehenet és egy bikát. A bölények meg is érkeztek s Miller nyugati Ausztrália egyik ösrengetegjébe, az Adelaide folyó balpartján fekvő évszázados fák és bozótok közé vitte őket. Tenyésztetni akarta az Egyesült-Államok legérdekesebb és leghatalmasabb állatát, melyekre az ősidőkben oly nagy büszkeséggel vadásztak az indiánusok. A hely, a hová Miller a bölényeit vitte, gyönyörű és elragadó volt s a kengurun és emun kívül vadkaeca, pulyka és más mindenféle tarka madár tartózkodott benne. Itt élt Miller a bölényeivel, melyeket évek során át sikerült annyira megszelídítenie, hogy nem félték tőle. Az ösrengetegben Milleren kívül sohasem járt ember s a modern Robinzon pompásan érezte magát a vadregényes, sűrű erdőben. Hat év múlva azonban megbetegedett, sárgalázba esett és meghalt. Bölényei pedig szabadokká váltak s rohamosan szaporodtak. A minap angol vadászok vetődtek az Adelaide folyó vidékére s meglepődtek, midőn a nagy csordákban legelésző bölényeket meglátták. Óvatosan átkutatták a szigetet s azt mondják, hogy a bölények száma meghaladja a hatezret. Egy kis barlangban megtalálták Miller holttestét és naplójegyzeteit. Így jutott nyilvánosságra a bölények szaporodásának titka.

Dráma a gólyafészkekben. A madárvilág kutatóinak adatait fogja gyarapítani ez az eset. Tiszapolgáron Kurucz Péter gazda házában már évek óta egy gólyacsalád fészkel. Kurucz az idén meg akarta tréfálni a gólyapárt s egy libatojást helyezett el alkalmas időben a fészkekbe. A gyánútlan madarak észre se vették a büntetőtörvénykönyvbe ütköző s családi állás ellen elkövetett merényletet s a tojást kiköltötték. Nagy és kínos volt a meglepetés, a mikor a himgolya észrevette, hogy az egyik tojásból kis liba kelt ki. Kurucz Péter napokon keresztül figyelte a gólyafészkekben történő dráma fejlődését. Pár nap előtt meglepő dolog történt. A hivatlan vendéget a himgolya halálra ítélte. Csőrével össze-vissza tépte s fiainak dobálta oda a gyenge libahúst, melyet azok jóízűen meg is ettek. Persze uborkasaláta nélkül. A dráma ezzel még nem fejeződött be. A himgolya különös hangokat hallatott jó ideig s aztán csőrével nekiesett a nősténygolyának s véresre csipkedte. Ezután kítaszította a fészekből az anyagolyát, a mely, akárcsak Ibsen Nórája, elrepült s többé nem tért vissza az egykori boldog fészkekbe.

Időjelzés. A «Meteor» július hóra a következő időjelzést teszi közzé:

Július hó változási napjai 2, 4, 5, 6, 8, 13, 14, 16,

22, 29 és 30-ra esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 2, 4, 13, 16 és 29-iek.

A sűrűn egymásra következő változási napok ezen hó első felében változó jellegű időjárást ígérnek. A 2-iki változási nap ugyanis hűvös, csapadékos jellegű, szintűgy a 4-iki is. Eleinte hűvös, majd csapadékos és szeles, viharos jelleg egész a hó közepéig benyúlik úgy, hogy inkább csak a 16-iki változási nap ígér állandóbb száraz, meleg időt, segíti ebben a 19 és 22-iki változási nap, míg a 29 és 30-iki ismét a hűvös, csapadékos jellegét állítja vissza, a mi azt mutatja, hogy július hónapnak inkább csak a második fele hoz kellemes nyári időt.

A múlt hó 15-iki változási nap zivataros jellegével nem csak itt hozott felhőszakadásszerű zivataros esőt, de a délvidéken katasztrófát idézett elő Jupiternek ez az együttállása, melynek hatását az indiai monszón szülte esőzések befolyása még növelte is. A változó erősgű esők és viharos szelek és zivatarok 18-ikáig tartottak, mely után az esőzések megszűntek és száraz jellegű időjárás állott be, de az erősen lehűlt levegőben csak a 22-iki változási nap tudta melegítő hatását kifejleszteni.

Hivatalos közlemények.

Értesítés

a félárú vasúti menetjegyek váltására jogosító arcképes igazolványok, valamint az elveszett, vagy bármely okból használhatatlanná vált igazolványok helyébe kiszolgáltattott újabb igazolványok kiállításáért fizetendő kiállítási illetékek tárgyában.

A kereskedelemügyi miniszter úrnak folyó évi május 23-án 33,980. szám alatt kelt átirat szerint a minisztertanács hozzájárulása alapján a félárú vasúti menetjegyek váltására jogosító arcképes igazolványokért fizetendő 1 korona kiállítási illeték 2 koronára és ezzel kapcsolatban az elvesztett vagy bármely okból használhatatlanná vált igazolványok helyébe kiszolgáltattott újabb igazolványok kiállításáért eddig fizetett 2 korona kiállítási illeték 3 koronára emeltetik fel.

*

Gyümölcsfeldolgozó gépek kikölcsönzése.

A gyümölcsertésítés előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint egyleteknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcsstermést várnak, s azt friss állapotban értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket maguk beszerezhessenek, hajlandó vagyok a rendelkezésemre álló «Simon»-féle ezidermalmokat, a «Mabille»-féle almabor-sajtókat, a «Ryder»-féle amerikai vándoraszalókat, valamint a «dr. Győry» által szerkesztett és talyigára szerelt szeszfőzőkészülékeket 3—6 heti használatra ingyen engedélyezni, ha eziránti kérvényeiket legkésőbb *július hó 10-ig* hozzám betejeszítik.

Megjegyzem ezuttal is, hogy a szeszfőző készüléket

borseprő és szőlőtörköly lefőzésére egyáltalán nem engedélyezem.

A kikölcsönzött gépek szállítási költségeit az érdekeltek tartoznak viselni.

A használatra kiadott gépeknek használható és ép állapotban az engedélyezett határidőre való visszaszállításáért az illető községek és szövetkezetek anyagi felelősséggel tartoznak.

Tekintettel a rendelkezésem alatt álló gépek és eszközök aránylag korlátolt számára, már eleve is figyelemztetem az érdeklődő községeket és szövetkezeteket, hogy azokat első sorban oly vidékeken levő községeknek és szövetkezeteknek fogom rendelkezésére bocsátani, a mely vidékeken tényleg tömeges és friss állapotban nem értékesíthető gyümölcsstermés várható.

Budapesten, 1910. évi május hó 30-án.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

*

A házilag kezelt erdőüzemek és a munkáspénztár.

(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr 7083/1910. számú rendelete.)

Ismeretes a kerületi munkásbiztosító pénztárak ama következetes törekvése, hogy a gazdasági alkalmazottakat is a náluk való kötelező biztosítás körébe igyekeznek vonni. Mintán a gazdaságban alkalmazott iparosokkal sorban kísérletet tettek, ámde sikertelenül, mert a földművelésügyi és a kereskedelmi miniszter urak egyesült rendeletben kimondották, hogy a mezőgazdasági szegődményes iparosok a gazdasági munkás- és eselédsegélypénztárhoz tartoznak: most legújabbán az erdei munkások bevonásával tettek kísérletet. A belügyminiszter úr ezt is megghusította és követendő elv gyanánt kimondotta, hogy:

«Az erdőbirtok tulajdonosa által házilag kezelt és tüzifatermelésre szorítókozó üzemben általa alkalmazottak nem esnek biztosítási kötelezettség alá.»

A határozatnak közelebbi részletei is érdekesek:

Munkásbiztosítási kihágással vádolt K. B. mint M. K. és társa cég megbizottjának ügyében alispán úrnak 1909. évi márczius hó 17-ik napján 9365. sz. a. hozott ítéletét, melylyel a nevezett vádlottat az elsőfokú iparhatóság ítéletének megváltoztatásával az 1907. évi XIX. tcz. 12. §-ába ütköző kihágásban azért, mert alkalmazottját a d—i kerületi munkásbiztosító pénztárnál nem jelentette be, bűnösnek mondja ki, s őt az idézett tcz. 187. §-ának a) pontja alapján az 1901. évi XX. tcz. 23. §-ában meghatározott czélokra fordítandó 5 K pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetében 6 órai elzárással bünteti, vádlottnak a törvényes határidőben beadott felelőzése következtében felülbírálat alá vettem.

Ennek eredményéhez képest az idézett másodfokú iparhatósági ítéletet megváltoztatom és az elsőfokú iparhatósági ítéletet az abban fölhozott indokoknál fogva

annál is inkább helybenhagyom, mert az iratoknál fekvő községi bizonyítvány tanúsága szerint M. K. és társa G. községben levő erdőbirtokukat házilag kezelik, abból csupán tűzifát termelnek és az erdőtalajt kiirtás után gazdasági termény művelésére óhajtják berendezni.

17,683
1910. szám.

Pályázat erdősítési jutalmakra.

Az erdőtvény (1879. évi XXXI. t.-cikk) 165. §-ában körülírt kopár-, vízmosásos és futóhomokterületeken ez évben létesítendő, közigazgatási jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására az országos erdei alappól tizenegy (11) nagy jutalmat, tíz (10) elsőrendű és kilenc (9) másodrendű elismerő jutalmat tűzök ki, u. m.:

három egyenként 1000 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, egyet dísz tárgyban),

négy egyenként 800 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

négy egyenként 600 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

öt egyenként 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, (háromat készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

öt egyenként 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, (háromat készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

öt egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat, (háromat készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

és négy egyenként 200 koronás másodrendű elismerő jutalmat, (háromat készpénzben, egyet dísz tárgyban).

Ezen jutalmakért az érdekelt birtokosok (bérlok) azon erdősítésekkel versenyezhetnek, a melyeket az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában körülírt kopár-, vízmosásos vagy futóhomokterületeken, állami pénzügyi igénybevétele nélkül a folyó év tavaszán vagy őszen foganatosítottak.

Megkirántatik azonban, hogy:

a) az 1000 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy tagban legalább 25 kat. hold területűek,

b) a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 25 kat. hold területűek,

c) az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 10 kat. hold területűek, és végül

d) a 300—200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 5 kat. hold területűek legyenek.

A pályázó birtokos a versenyre bocsátott erdősítést az első munkálattól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozni, a szükséges pótlásokat foganatosítani s a létrejövő erdőt az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2., illetve 4. §-ai szerint erdőként fenntartani és kezelni tartozik.

A versenyre bocsátott erdősítések az 1915-ik évben fognak a helyszínén megbiráltatni. A jutalmak kiosztásánál az erdősítések sikere és közigazgatási jelentősége, az erdősítésnél felmerült nehézségek és az erdősítésre fordított költségek fognak irányadóul szolgálni, de a pénzjutalmak kiosztásánál figyelembe vétetnek ezek mellett a birtokos vagyoni viszonyai is.

A pályázó birtokos a jutalomra csak akkor tarthat igényt, ha a versenyre bocsátott és a jutalomra érdemesnek ítélt erdősítés a jutalom odaitélésének idejében is birtokában lesz.

Az odaitélt pénzjutalom egy harmadrésze az erdősítést teljesítő kezelő erdőtisztet (gazdatisztet vagy bérlőt) fogja illetni. A dísz tárgyat nyert birtokosok azon alkalmazottai pedig, — kik a jutalmazott erdősítések teljesítése körül kiváló érdemet szereztek, — érdemük szerint külön pénzjutalomban fognak részesülni.

A folyó év tavaszán teljesített erdősítéseket legkésőbb folyó évi július hó végéig, a folyó év őszen teljesített erdősítéseket pedig legkésőbb folyó évi december hó 25-ig kell a birtokosnak a közigazgatási erdészeti bizottságnál vagy a kir. erdőfelügyelőségénél pályázatra bejelenteni.

Pályázhat a feltételeknek megfelelő erdősítésekkel az erdősítést teljesítő erdő- vagy gazdatiszt, valamint a beerdősített terület bérlője is, de pályázati kérelméhez mellékelni kell a birtokos írásbeli nyilatkozatát, melyben az kijelenti, hogy a pályázatban való részvételhez hozzájárul és egyszersmind kötelezi magát, hogy a versenyre bocsátott erdősítést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-ában meghatározott feltételek szerint állandóan erdőként fogja fenntartani és kezelni.

A pályázati kérvényben az erdősítés helyét (község, dűlő, helyrajzi szám), kiterjedését és az erdősítésre használt fanemeket pontosan meg kell jelölni.

Budapest, 1910. évi május hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Szerkesztői üzenetek.

Boritaladó. A beszédési körbe behozott bor, akár több, akár kevesebb az 56 liternél, boritaladó alá esik, melynek három osztálya a községek lakóinak száma szerint van megállapítva s csak a szőlőgazdák részesülnek saját termésű boraiknak házi szükségletre szánt mennyisége után kedvezményben. Miután azonban a boritaladónak beszerzése, ellenőrzése rendkívül sok munkával jár, a legtöbb helyen a község bérlő az államtól a boritaladó beszédését s vagy bizonyos kulcs szerint kiveti azt a lakókra, a kik így a beszédéssel és ellenőrzéssel járó zaklatástól megmenekülnek, vagy pedig albérbe adja a község egyeseknek bizonyos kikötések mellett. A szerint már most, hogy a község minő kikötések mellett adta albérbe a boritaladó beszédését, előfordulhat, hogy a gazdák saját termésű boraik fogyasztása után boritaladót nem fizetnek, vagy egyesek saját fogyasztás céljára a beszédési körbe szállított borok után nem fizetik az adótételek szerint megállapítható boritaladót. Ez szolgálhat irányadóul az ön esetében is annak megállapítására, hogy az 50 liter bor után beszédett adó kifogásolható-e vagy nem.

S... K... Igen gyakran megirtuk már, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 38. §-a alapján felesketett erdőőr, akár magán, akár állami szolgálatban van, kettő (2) db adómentes fegyvert tarthat. Ha tehát Ön ezen esküt letette, akkor az Önnek kiszolgáltatott sörétes fegyver is adómentes.

M. G. Ha az erdőörnek (II. osztályú altisztnek) évi 1000 kor. fizetése van is, azért csak évi 24 ürm.³ tűzifára és 3 kat. hold földilletményre van igénye. Ugyanezek az illetmények járnak az évi 700, 800 és 900 K. fizetést élvező erdőöröknek is. Ha azonban az erdőőr főerdőorré (I. osztályú altisztté) nevezetik ki, abban az esetben már évi 36 ürm.³ tűzifát és 4 kat. hold földet kap. Így ha egy évi 1000 kor. fizetést élvező erdőőr főerdőorré nevezetik ki, akkor fizetésben semmit sem nyer, mert a főerdőörök kezdő fizetése is csak évi 1000 kor., hanem az illető több tűzifát és több földet kap.

H. J. Erdőőri szakvizsgát — úgy mint azelőtt — olyanok is tehetnek, a kik nem végezték el az erdőőri szakiskolát. Hogy az erre vonatkozó rendelet nem sokára el fog törülni, az nem áll s nincs is tervbe véve annak eltörlése, vagy módosítása.

B. F. Egyoldalú információ után a kérdezett ügyben véleményt nem mondhatunk. De ha részletesen ismernők is a tényállást, akkor se avatkoznánk bele ilyen teljesen magántermesztő dologba.

K. Gy. Olvassa el lapunk 10-ik számában a D. L. F.-nek szóló szerkesztői üzenetet, abban kérdésére megtalálja a választ.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Állást keres egy legjobb korabeli, ép, egészséges, jól szakvizsgázott erdőaltiszt, ki jelenleg egy nagyobb uradalomban van alkalmazva s ki a vadászat, erdőkezelés és fáczántenyésztésben nagy jártassággal bír. Beszél: magyarul, németül, tótul, románul. Az állást október 1-én szeretné elfoglalni. Czime a szerkesztőségénél megtudható.

HIRDETÉSEK

Szelidményét valódi faj 5 drb. eladó; darabja 12 korona. Pénz előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel küld: Kluger Antal, Böhönye u. p. Rajka, Moson megye. (2.)

Erdőőri állást keres 25 éves, nőtlen, az erdőkezelés minden ágában jártas, három évi gyakorlattal bíró kiszolgált katona (szakaszvezető). A mesterséges módon való fáczántenyésztésben két évi gyakorlattal bír. Czime a szerkesztőségénél megtudható. (4.)

6622 1910. tan. sz.

Pályázati hirdetmény.

Rózsahegy r. t. városnál a megüresedett vlkolinecezi erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Javadalmazás: havi utólagos részletekben fizetendő 720 kor. (hétszázhusz) évi bér, természetbeni lakás a vlkolinecezi erdőőri lakban, szabadfűtés, 2 (kettő) drb. szarvasmarha szabad legeltetése és évenként egy rend egyenruha.

Azon esetben, ha az erdőőri nyugdíjintézmény a városnál létesítenék, a kinevezendő erdőőr abba köteles leendő belépni.

A sajátkezüleg irandó és Rózsahegy város polgármesteréhez folyó évi július hó 15-ig benyújtandó pályázati kérvénynek kellékei az erdőtörvény 37. §-ában megszabott minősítés, a magyar és tót nyelvekben való jártasság és testi épséget igazoló hatósági orvosi bizonyítvány.

Az állás folyó évi augusztus hó 15-én elfoglalandó. Rózsahegy, 1910. évi június hó 10-én.

(3.) *Króner*, polgármester-helyettes.

1904 1910. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott m. kir. főerdőhivatal Liptóújvár székhelyllyel egy I. oszt. altiszt (famesteri) állásra pályázatot hirdet.

Ezen állással egybekötött javadalmazás: 800 kor. fizetés, 200 kor. személyi pótlék, természetbeni lakás, avagy a megfelelő lakbér, 100 kor. egyenruha átalány, 36 ürm³ kemény tűzifa, 4 k. hold földilletmény, avagy az utóbinak megváltása.

Ezen állás betöltéséhez a kőműves és ácsálléri vizsgaletételén kívül szükséges a vízi és polgári építkezésekben, illetve az ezekre vonatkozó tervek és költségvetések készítésében való jártasság, valamint az építkezéseknek a megállapított tervek és költségvetések szerinti vezetésére való gyakorlati képesség, okmányokkal való igazolása.

Az állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók ép. erős testalkatukat, különösen jó látó, halló és beszélő képességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei tisztiorvos, avagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítványon; életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítványon; a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való bírását beigazolni tartoznak.

Felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, miszerint a fentiek értelmében felszerelt, sajátkezüleg irt folyamodványait alulírott m. kir. főerdőhivatalhoz 1910. évi július hó 28-ig, még pedig az államszolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyújtják be.

Liptóújvárott, 1910. évi június hó.

(5.) *M. kir. főerdőhivatal.*

Uri ruhák készítéséhez való jó brünni posztót

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhászövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnyvel jár.

Dús mintagyűjtemény megtekintésre bérmentve.

(I. VI. 3.)

Gazdáknak és baromfitenyésztőknek

nélkülözhetetlen segédkönyvek a

Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő és lapunk rovatvezetője által irt

baromfi- és házinyul-tenyésztési szakmunkák:

1. Általános tudnivalók	III. kiadás ára	1.— K
2. Baromfitenyésztés	I. •	• 5.— •
3. Tyuktenyésztés	II. •	• 3.— •
4. Pulykatenyésztés	II. •	• 3.— •
5. Lud- és kacatenyésztés	I. •	• 3.— •
6. Baromfiak hizlalása	II. •	• 1.50 •
7. Baromfitermékek értékesítése		• 2.— •
8. Az ezüst szörmenyul tenyésztése és értékesítése.	I. kiadás	• 2.— •

E nyolcz munka a «Baromfitenyésztés» heti szaklap kiadóhivatalában Kolozsvár Ferencz József-u. 5. II. 8. az erdészeti altisztek s egyéb alkalmazottak által postautalványon megrendelve fele árban kapható.